

A bibliai történet feldolgozása

Írta: Evert Kuijt
Fordította: Perjésiné Máté Róza
Dr. Kőrpöly Kálmán

32

Üzenet:

- * Az Úr Józsefről való gondoskodásának alapja az Ő szövetségéhez való hűsége.
- * A hűség próbája: kísértés ellenére sem vétkezni.

Előzmények:

Józsefet bátyjai Dótánban kereskedőknek adták el, akik magukkal vitték Egyiptomba. Ott Potifárhoz került, a fáraó testőrpaparsnokához.

Történet:

Amit József bátyjai semmiképpen sem akartak, az történt: Józsefet az Úr, a szövetség Istene* Egyiptomban megáldotta. Rabszolga létére hamarosan nagyon fontos és különleges tisztséget kapott!

József elfogadta a sorsát. Nem próbált megszökni, hanem megértette, Isten kívánsága az, hogy a lehető legjobban végezze munkáját.

Potifár hamar észrevette, hogy új rabszolgája különleges ifjú. Remekül végezte a dolgát. Ilyen hűséges rabszolgája még sosem volt... Nemcsak a saját munkáját látta el kitűnően, hanem mindenre kiterjedt figyelme, ami a nagy birtokon történt. Mindent nyugodtan rábízhatott.

Nemcsak hogy legnagyobb rendben folytak a dolgok, amióta József ott dolgozott, hanem Potifár azt is észrevette, hogy mindez miért történt így: maga az Úr teszi „eredményessé”, amihez József hozzáfog. Potifár megkedvelte az ifjú rabszolgát, aki „megnyerte a jóindulatát”.

Potifár hamarosan elhatározta, hogy Józsefet házának felügyelőjévé (sáfárává) teszi. Kétségtelen, hogy ezt a maga érdekében cselekedte. Józsefet minden rabszolgája és rabnője felettesévé tette, és rábízott mindent; neki semmi másra sem volt gondolja, legfeljebb csak arra, hogy mit egyék és igyék. Ami nem lehetett csekélység, hisz a fáraó gazdag főemberének nagy vagyona volt, sokan megfordultak a házában, s időnként nagy fogadásokat rendezett.

Józsefért „megáldotta az Úr az egyiptomi ember házat, és az Úr áldása* volt (Potifár) egész vagyonán, ami a házból és a mezőn volt”. József tehát felügyelője lett ura földbirtokának is. Emellett csinos fiatalember volt, amit észrevett Potifárné* is. Egyre jobban megtetszett neki, és növekedett benne a vágy, hogy megszerezze magának.

Egy napon arra vetemedett, hogy megparancsolta Józsefnek, akinek, rabszolgaként, mindenben engedelmeskednie kellene a ház úrnőjének is, hogy feküdjék le vele. Azt akarta, hogy a szeretője legyen. Ez természetesen bűnös dolog volt még a pogány Egyiptomban is. Meg akarta csálni a férjét. Elvakította a vágya, nem gondolt a következményekre. József Istenének áldása, mely ennyire megnövelte gazdagságukat, eszébe sem jutott... Ha József enged neki, és ezzel férjének kegyvesztetté válik, vége lesz a rendkívüli áldásnak is.

József nem volt hajlandó teljesíteni a parancsot. Azt mondta: „Az én uram rám bízta egész vagyonát. Senki sem nagyobb nálam ebben a házban.

Semmit sem tiltott el tőlem, csak téged, mivel te a felesége vagy. Hogyan követhetném el ezt a nagy gonosztságot, vétkezve az Isten ellen?!” Meglepő, hogy József e pogány asszony előtt

József Potifárnál és a börtönben 1Mózes 39

ki merte mondani, hogy ő Istent tiszteli. Nem félt attól, hogy ez bajt hoz rá. Nem került a pogány környezet hatása alá. Istent tisztelte, és kitartott emellett, még ura és úrnője kétségtelenül könnyelmű társaságában is.

Potifárné nap mint nap zaklatta Józsefet. Megváltozott viselkedése. Többé nem parancsolt, hanem könyörgött, hogy tegyen kedvére. József azonban hajthatatlan volt. Milyen nehéz időszak lehetett ez József életében! Senkinek nem tárhatta ki a szívét, legkevésbé urának. Csak apja, Jákób Istenéhez imádkozhatott, hogy őrizze meg a bűntől. Biztosan meg is tette.

Egy napon József a házból végezte a munkáját. Senki sem volt otthon. Az asszony élt az alkalmakkal. Megragadta Józsefet ruhájánál fogva, és így kérlelte: „Hálj velem!” József nem tehetett mást, mint menekült. Ruháját az asszony kezében hagyva kifutott a szobából. Hogy iszonyodhatott! Tudta, hogy rosszra fordul a sorsa. Ez a gonosz asszony bosszút fog állni rajta azért, hogy visszautasította!

Meg is tette. Egy nyomorult rabszolga semmibe vette, így megalázta. Bűnhődnie kell! De úgy, hogy ő ne kerüljön bajba. Egyszeriben tudta, mit kell tennie...

Összehívta háza népét, és felháborodottan előadott egy hazugságot: A férjem „egy héber embert* hozott hozzánk, és az csúffá tesz bennünket.” Elmondta, hogy ő hangosan kiabálni kezdett, amikor József meg akarta erőszakolni. Erre a szolgál elmenekült, de nála hagyta a ruháját.

Miután a dolognak senki sem volt tanúja, József ruhája pedig az asszonynál volt, elhitték, amit mondott. A bizonyítékkal, József ruhájával várta haza az asszony Potifárt. Neki is elmondta a hazug történetet.

Hogy Potifár valóban elhitte-e felesége történetét, sohasem fogjuk megtudni. Feltételezhetjük, hogy nem. Másképpen ő, mint a testőrség parancsnoka, kivégeztette volna Józsefet. Így azonban csak börtönbe záratta, egyrészt hogy tekintélyét háza népe előtt megőrizze, másrészt hogy az ügyet elsimítsa, és Józsefet távol tartsa feleségétől. Anélkül, hogy az ügyet kivizsgálta volna, abba a börtönbe* vetette, ahol a király foglyait őrizték.

Ez nem volt közönséges börtön, hanem olyanok kerültek ide, akik a király ellen követtek el valami büntetett. Az Úr vezetését látjuk ebben. Itt ugyanis József kapcsolatba került a fáraó pohárnokával és sütőmesterével, és végül magára vonta a fáraó figyelmét.

Mi történt Józseffel a börtönben? Ott a börtönparancsnok figyelt fel rá. Megint látjuk, hogy József milyen rendkívül megnyerő, jó szervező képességgel megáldott ifjú lehetett. Az Úr gondoskodott róla itt is: „De az Úr Józseffel volt, hűséges maradt hozzá, és kedvelté tette a börtönparancsnok előtt.” Egészen biztos, hogy már korábban ismerte, mint előkelő kollégája házában ügyes felügyelőjét és ügyintézőjét.

Életkorok

* * * * *

A bibliai történet feldolgozása

A börtönőr Józsefre bízta a foglyok ellátását, úgyhogy Józseffel nem fogolyként bántak, hanem szabadon járhatott-kelhetett, és napjait hasznos munkával tölthette. Ez nagyon fontos egy fogoly számára. „És ő dolgoztatta mindazokat, akik ott dolgoztak.” Azaz ő intézett mindent a börtönben. Ez nem lehetett éppen kellemes munka, de József nyugodtan végezhetette dolgát, és élvezte a börtönparancsnok teljes bizalmát.

Hogy teljesednek majd be József álmai? Egyelőre még sehogy, de a szövetség Istene nem nyugszik, amíg nem teljesíti, amit tanácsvezetésében elhatározott...!

Jegyzetek:

Szövetség Istene - Feltűnő, hogy ebben a fejezetben az Úr név fordul elő. Ebből látszik, hogy minden, amit Ő Józseffel Egyiptomban tesz, annak a szövetségnek a valóra váltása, melyet Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött.

Az Úr áldása - Ez azt jelenti, hogy József Istene gyarapította Potifár vagyonát. Ez egészen másféle áldás, mint az, mellyel Izsák Jákóbot, majd később Jákób halálos ágyán a fiait megáldotta, vagy mint az, amellyel a pap áldotta meg a népet. Más Isten áldása és az embereké. Ezért kér Áron főpap Istentől áldást a népre: „Áldjon meg téged az ÚR, és őrizzen meg téged!” (4Móz 6,24 skv.)

Potifárné és annak hűtlensége - Ha Potifár valóban eunuch volt (lásd a 31. lecke Jegyzeteiben: „Potifár, a főember”), akkor Potifár csak jó módja jeleként volt „nős”. Innen érthető, hogy Potifárné megkívánta Józsefet, de erről inkább ne beszéljünk.

Héber ember - Itt találkozunk először ezzel a megnevezéssel. A „héber” elnevezés Ábrahám ősné „Héber”-nek a nevéből származik (1Móz 11).

Nóé fiának, Sémnek a nemzetsége: Arpaksad, Selah, Héber, Peleg, Reú, Szerúg, Náhór, Táré, Ábrahám, Izsák, Jákób. Héber utódai tehát külön népet alkottak, amely Mezopotámiában az Eufrátesztől keletre lakott, és nyilván Egyiptomban ismert volt. Tudjuk, hogy a hébereket az egyiptomiak nem szerették. Az 1Móz 43,32-ben azt olvassuk: „Az egyiptomiaknak ugyanis nem volt szabad együtt enniük a héberekkal, mert utálatosnak tartották ezt az egyiptomiak”, az 1Móz 46,34-ben pedig ezt: „mert az egyiptomiak utálatosnak tartanak minden juhpásztor”. Ez utóbbiból kiderül, hogy nem annyira a héberek származása és vallása volt utálatos az egyiptomiak számára, mint inkább a foglalkozása. Persze az egyiptomiak is tartottak jószágot (2Móz 9,3 skv.). Kulturális különbség is volt a pásztornép és az egyiptomiak közt, többek között: a héberek szakállt viseltek.

Gondoljunk arra is, hogy nemcsak az izráeliták voltak Héber leszármazottai. Ki tudja, milyen népcsoportok maradtak még Mezopotámiában, például Lában esetleges utódai. A móábiták, ammóniak, midjániak, izmáeliták, amálékiak és edómiak valójában „héber”ek. Az 1Sám 13,3-ban azt olvassuk, hogy Saul katonáit „héber”-nek nevezi; az 1Sám 14,21-ben pedig azt, hogy a filiszteus seregben héber”ek is voltak. Nagy valószínűséggel ezek más héber”ek voltak, pl. Ábrahám és Ketúra utódai (1Móz 25,1 skv.), akik Kánaánban külön éltek. Ezek a héber”ek a filiszteus üldözés idejében átszöktek az izráelita seregbe.

Később a Biblia csak a zsidókat nevezi héber”eknek (Jer 34,9.14). Érdekes Bálám próféciaja is a 4Móz 24,24-ben: A kittick (Jáfet utódai; itt valószínűleg a rómaiak) is „megalázzák Ébert”. Itt kétségtelenül az izráelitákról van szó, akik az újszövetségi korban sokat szenvedtek a rómaiaktól.

Bennünket - Potifárné ravasz asszony volt, aki, hogy a figyelmet magáról elterelje, belekeveri a dologba a többi nőt, a ház rabnőit is. Ez azt akarja jelenteni, hogy ők sincsenek biztonságban a héber embertől.

Börtön - Földalatti börtön; az 1Móz 40,15-ben és 41,14-ben „tömlőc”. Földalatti üregek, melyeket folyosók kötöttek össze, fönn a magasban egy ferde szellőzőnyílás gondoskodott a szükséges oxigénről; a rabok nem láttak napfényt.

Énekek:

Református Énekeskönyv: 26,1-2; 46,1; 200,4-5; 274,1,3; 478

Jertek, énekeljünk: 141,1; 173; 176; 226,1; 228

Harangszó: 41; 48,1-2; 52,1-4; 54,1-4

Dicsérjétek az Urat!: 8; 14; 53,1-4; 76

Erőm és énekem az Úr: 38; 54; 58,1,3; 100,1-3; 119

Megjegyzések:

Az Úr áldása - Isten hűsége gondoskodik mindenről; munkánkban, az iskolában, játék közben, ha őszintén szolgáljuk Őt, ahogy József is tette. Erről jó elgondolkoztatni a gyermekeket. De ez nem azt jelenti, hogy minden mindig úgy megy, mint a karikacsapás. Isten útjai és gondolatai nem mindig a mi gondolataink és útjaink (Ézs 55,8-9). Gyakran van szükségünk kudarcra, mert az közelebb visz Istenhez. Az is lehet, hogy előbb nehézségeink támadnak, de később minden jóra fordul. Ez így van mind a földi, mind a lelki életben.

Potifárné csábítási művészete - Érthető, hogy nehéz plasztikusan elmondani, mi volt ennek az asszonynak a célja. Mégis jó, ha nem hallgatjuk el a nagyobb gyerekek előtt egy ilyen csábítás veszélyeit. Gondoljunk arra, hogy ők is nem sokára olyan idősök lesznek, mint József. Az, akit előre figyelmeztetnek, jobban védve van ebben is. A hangsúlyt József válaszára tegyük: nem akart Isten ellen vétkezni! A Tízparancsolatot még nem adta az Úr, de József már tudta a szívében, hogy ez paráználkodás lenne.

A bibliai történet feldolgozása

32

A figyelmeztetés, hogy álljunk ellene a csábításnak, érvényes mindenre, amikor Isten akarata ellen cselekednénk. Az élet minden területére érvényes a Tízparancsolat.

Soha nem vádolhatjuk csak a csábítót. Mi magunk is egyetérthetünk vele, és ilyen esetben kérhetjük az Urat, hogy legyen segítségünkre. Valaki egyszer elmondta, hogy a Miatyánkkal válaszolt, amikor valaki kísértésbe akarta vinni. Ez babonaságnak tűnik, de lehet fegyver is a kísértés ellen. Minél közelebb élünk az Úrhoz, annál jobban ellene tudunk állni a kísértésnek. Butaság akarva és tudva olyan helyekre vagy alkalmakra elmenni, vagy ilyeneket keresni, ahol kísértésnek vagyunk kitéve. Senki sem mondhatja, hogy fel van fegyverkezve a kísértések ellen. Gondoljunk ezzel kapcsolatban az ilyenfajta irodalomra, a sekély értékű tv-programokra, rossz barátokra, barátnőkre, kétes szórakozásra, stb.

Gondoljunk még arra is, amikor a Sátán megkísértette az Úr Jézust (Mt 4,1-11 és a párhuzamos helyek). A Sátánnak el kellett távoznia, amikor Jézus Isten ígését idézte ellene fegyverül.

Ártatlanul börtönben - Saját hibánk miatt is rossz börtönbe kerülni, ártatlanul pedig még rosszabb. Voltak idők, amikor az embereket a hitük miatt vetették börtönbe (Gyászcztized Magyarországon 1671-81. Gályarab prédikátorok, akiket De Reuter holland tengernagy szabadított meg. A második világháború után kárpátaljai lelkészek Szibériában; a Romániában bebörtönzött lelkészek, stb.) Sokaknak a fogságban töltött idő áldott idő volt. Érezték, hogy angyalok vették körül őket, lelkiileg gazdagodott az életük, és miután kiszabadultak, nem a szenvedésekre emlékeztek, hanem az akkor kapott különleges lelki áldásokra. „Aki a Felségesnek rejtekében lakik, a Mindenható árnyékában pihen... Mert megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon, kézen fogva vezetnek téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőben” (Zsolt 91,1.11-12).

Kapcsolódási lehetőségek iskolai tárgyakhoz (a NAT alapján):

Társadalmi ismeretek / Emberismeret (Osztályfőnöki)

- Gyermeki segítség, feladatok a családban, tanulóközösségekben. Felelősök munkája. (* **)
- Az elvégzett munka eredményessége. Jutalom, dicséret, bizalom, megbecsülés. (*)
- A hűség szerepe feladataink végzésében, kapcsolatainkban. (** ***)
- Viselkedésünk nehéz helyzetben (**), kísértések között (***).
- A párkapcsolatok, házasságon kívüli szexualitás problémái. A szerelmi csábítás veszélyei. (***)

Társadalmi (állampolgári és gazdasági) ismeretek (Osztályfőnöki) / Történelem

- Az igazságszolgáltatás és börtönbüntetés szerepe a társadalomban. (** ***)
- Történelmi és jelenkori példák. Börtönök a mai Magyarországon. (***)

Magyar nyelv és irodalom

- Jellembrázolás megfigyelése kórházi levelek alapján. Levélírás képzeletben: kórházi kényszerpihenőből. (**)
- Versolvasás. Börtönről szóló vers feldolgozása kérdések segítségével. (** ***)
- Kreatív írásbeli szövegalkotás: Imádság megfogalmazása egy ártatlanul börtönbe került rab nevében. (***)

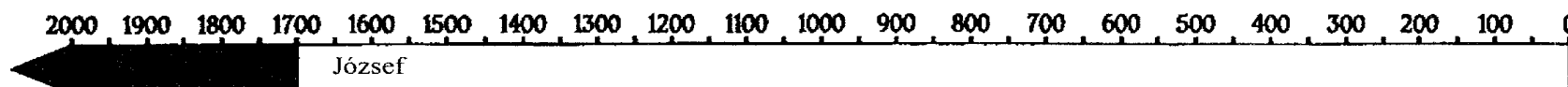
Dráma

- Spontán szerepjáték a segítség témakörében. (*)

Vizuális kultúra (Rajz) / Technika

- A segítséghez, gyermeki munkához kapcsolódó élmények megjelenítése rajzban. (*)
- A bibliai történet egy-egy jellemző részletének rajzi megjelenítése. (*)
- Börtönszerű zárt tér építése építőkockákkal. (*)
- Szabad tér és börtön rajzi megjelenítése vers képeihez kapcsolódva.

Időrendi táblázat - Kr. előtt:

Munkalap:

A munkalap szorosan kapcsolódik az elmélyítés beszélgetéseihez.

Segíthetnek a rajzok a beszélgetés elindításában, de fontosabb, hogy a gyerekek saját élményeikről beszéljenek.

Beszélgetés után dolgoztassunk, s különös gondot fordítsunk a munka eredményességére! (helyes választás és illesztés, pontos és szép színezés, tiszta ragasztás)

A rácsok rajzolásánál talán eredményesebb most sötét filctollat és vonalzót használni. Ha papírcsíkokkal dolgozunk, ezeket sem árt előbb vonalzós mentén megrajzolni.

Aranymondás:

**Az Úr Józseffel volt, és eredményessé tette..., amihez hozzáfogott. (1Móz 39,23^b)*

Csak az aláhúzott rész, vagy a teljes igeszakasz.

Üzenet elmélyítése / egyéb ötletek:

* Beszélgetés:

– Te mit szoktál otthon segíteni? (A munkalap kérdéséhez kapcsolódva: Szoktál-e még valamit otthon segíteni?) Szeretsz-e segíteni? Miért?

És az óvodában vagy az iskolában mik a feladataid? Szívesen végzed ezeket? Miért?

Amikor segítesz, vagy egy feladatodon munkálkods, igyekszel-e azt minél jobban elvégezni? Hogyan?

Mikor lesz a munkád eredményes? Mi lesz a munkád eredménye, ha virágot öntözöl, bevásárolsz, elmosogatsz, stb.? Mi lesz a munkád eredménye, ha jól számolsz vagy olvasol? Kaptál-e már ezekért jutalmat, dicséretet? Kitől és hogyan?

– József is sokat segített és dolgozott először Potifár házában. Szerinted mi mindent végezhetett?

S bizony, az Úr eredményessé tette a munkáját: minden sikerült neki, amihez hozzáfogott. Gazdája azzal jutalmazta meg, hogy megbízott benne, s egyre fontosabb feladatokat kapott. Végül minden munkát ő irányított a házban és a földeken. Vajon mik lehettek ezek?

Aztán igazságtalanul a börtönbe került. Mégse keseredett el. Isten vele volt, és ott is sokat segíthetett. Szerinted milyen feladatai voltak a rabok között?

Ezeket is sikerült eredményesen, tehát jól elvégeznie. A börtönparancsnok is megjutalmazta: rábízta az összes foglyot a börtönben.

Te kaptál-e már ilyen jutalmat? (Valamilyen fontos feladatot, mert megbízható vagy.)

A legnagyobb jutalom mégiscsak az volt számára, hogy Isten nem hagyta el még a börtönben sem. Vele volt, és megáldotta minden munkájában.

Számodra is ez lehet a legfontosabb jutalom.

* Feladat és értékelés:

Adjunk a gyerekeknek külön feladatokat, hogy segíthessenek pl. virágot öntözni, ceruzát hegyezni, papírokat szétosztani, uzsonnához megeríteni, stb.!

Olyan feladatok legyenek ezek, amelyeket a gyerekek valóban eredményesen el is tudnak végezni. Az eredményes munkát pedig értékeljük, hogy a gyerekek azt is megtapasztalhassák, mit jelent „megnyerni a jóindulatunkat”. Ami nem csak pirospontokkal vagy matricákkal, hanem egy-egy mosollyal, simogatással vagy komolyabb, megtisztelő feladatokkal is kifejezhető.

* Rajzolás:

– Egészítsd ki a munkalap első feladatát további rajzokkal külön lapon, vagy lapokon!

Mit szoktál segíteni édesapádnak? Nagymamádnak? Nagypapádnak? Óvó nénidnek? Tanító nénidnek?

– Rajzold le Józsefet egyedül a börtönben, aztán a rabtársai között!

Vajon melyik esetben mit csinált? Mikor érezhette jobban magát?

* Játék:

– Lehet szívesen és kedvetlenül is végezni egy feladatot. Játsszák el a gyerekek mindkét lehetőséget egy-egy tevékenységen keresztül (pl. játékpakolás, terítés, öltözködés, stb.)!

Beszéljük is meg a tanulságokat!

– Építőkockákkal építsenek a gyerekek egy „börtönt”, melynek lényege, hogy minél zártabb teret hozzanak létre!

Több helység is kapcsolódhat egy folyósóhoz. Kis játékgúrákkal foglyokat, börtönőrt is helyezhetnek el benne.

Feldolgozás

Munkalap:

Vastagabb papírra fénymásoljuk a munkalapot, hogy ne csak kézügyességet fejlesztő, hanem tartós is legyen!

A hátoldal textusa:

Minden oldalról körülfogtál, kezedet rajtam tartod. (Zsolt 139,5)

Az igék üzenete: Isten mindenütt jelen van. József tehát Isten oltalma alatt áll a börtönben is.

Egészen személyessé tehető az üzenet a gyermekek számára, ha a gyerekcarc helyére saját fényképüket ragasztják be.

Aranymondás:

* A munkalap előbb idézett textusa: Zsolt 139,5.

* vagy: *De az Úr Józseffel volt, hűséges maradt hozzá... 1Móz 39,21*

Üzenet elmélyítése / beszélgetés:

* A hűség:

– Az Úr Józseffel volt, hiszen még Ábrahámnak megígérte: „Istened leszek, és utódaidnak is” (1Móz 17,7). Ami azt jelenti: Veled leszek (vagyok), bárhová mész, bárhová kerülsz (vö. 1Móz 26,24; 28,15). Isten pedig hűséges, betartja ígéretét (vö. 1Kor 10,13).

Hogyan mutatta meg Isten a hűségét József apjának, nagyapjának és dédapjának?

Hogyan mutatta meg hűségét József iránt? (Gondoljunk az előző történetre is!)

József Isten hűségére hűséggel válaszol (Isten és az emberek felé). Hogyan? Mi minden mutatja ezt a történetben?

(Ne csak a csábításnak való ellenállásra gondoljunk, ide tartozik a nagy vagyon hűséges kezelése, általában a sáfári felelősség, a legkisebbtől a legnagyobb feladatokig - vö. 1Kor 4,2.)

Keressünk néhány konkrét helyzetet, amely előfordulhatott József életében, s amelyben hűségeseinek kellett bizonyulnia! (Potifárné csábításához hasonlóan.) Pl.:

- Potifár Józsefre bízta egy lakoma szervezését. Sohasem látott még ilyen finom falatokat. Egy rabszolgának ez nem jár. Vajon belekóstol-e, amikor nem látja senki?
- József kinn van a mezőn, hogy az aratókat felügyelje. Napok óta éjt nappallá téve talpon van ő is, nagyon fáradt. Most itt az alkalom, hogy egy pálmafa árnyékában ledőlhessen. Senki se látja. Megteszi?
- József szabadon jár a börtönben, a rabokról gondoskodik. Egyszer csak észreveszi, hogy nyitva maradt a börtönajtó, s az ór nincs sehol. Most megszökhetne, itt az alkalom. Vajon él vele?
- Te miben tudsz hűséges lenni? Milyen feladatokat kapsz otthon, az iskolában vagy a gyülekezetben, amelyeket hűségesen kell elvégezned? (Lásd még a legkisebbek * Feldolgozását!)

Mondjanak el a gyerekek néhány konkrét helyzetet, amelyben nehéz volt (vagy nehéz lehet) hűségesenek maradni!

Hogyan lehetsz hűséges Isten iránt?

Ő hogyan mutatja meg az irántad való hűségét? (Vö. 1Thessz 5,23-24!)

Egyéb ötletek:

* A börtönben:

– Bizonyára hallottak már a gyerekek börtönről és foglyokról. Beszélgessünk ezekről!

Kik kerülnek börtönbe? Miért? (lopás, csalás, emberölés, régebben: felségsértés, stb.)

Kerülhet-e valaki ártatlanul a börtönbe? Miért? (Pl. a hit miatt, mint József, vagy mert nem azt teszi az illető, amit a vezető követel az országban...)

Beszélgetésünkkel ne rémítgessük a gyerekeket, inkább nyugtassuk meg őket, hogy a mi országunkban ilyen most nem fordulhat elő. Mindenki szabadon élhet hite és lelkiismerete szerint. Az igazságos ítéletről pedig bíróság gondoskodik.

Imádkozzunk a foglyokért!

– Hogyan lehet a börtön nehézségeit elviselni? Józsefnek hogyan sikerült?

Játsszák el a gyerekek József helyzetét a börtönben kétféleképpen!

1. József fel van háborodva, duzzog, bosszút forral, tiltakozik, kiabál, szökésen töri a fejét.

Mi lesz ennek a következménye? (szigorítások, keményebb bánásmód...)

2. József eleinte szomorú, nem érti, de aztán Isten kezéből elfogadja a helyzetet. Segít, ahol csak tud, megkedveli a börtönőrt, ezért dolgozhat (nem kell egy helyben ülnie egész nap tétlenül), segít a többieknek.

Következményei? (viszonylagos szabadság, értelmes elfoglaltság...)

Munkalap:

A feladat két textusa:

Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtokön felül kísérteni... (1Kor 10,13^b)

Hogyan követhetném el ezt a nagy gonoszsgot, vétkezve az Isten ellen?! (1Móz 39,9^a)

Az első ige a kör felső, a második a kör alsó részén helyezkedik el, mindkét esetben balról jobbra olvasva.

A feladat a bibliahasználat gyakoroltatásán túl arra is jó, hogy az Ó- és Újszövetség közötti összefüggéseket felfedeztessük a gyerekekkel. Hiszen Isten hűsége nem változik.

A gondolkodtató kérdés clindíthat egy beszélgetést Isten és az ember hűségéről.

Aranymondás:

* A munkalap előbb idézett két textusa közül az egyik: 1Kor 10,13^b vagy 1Móz 39,9^a

Üzenet elmélyítése / beszélgetés:

* Isten hűsége:

Isten egyik legfőbb tulajdonsága a hűsége, mely hatalmas és örök (2Móz 34,6; Zsolt 36,6; 89,3; Jsir 3,22).

Hiszen ígéreteit, népével kötött szövetségét állhatatosan megtartja (5Móz 7,9; Mik 7,20). Még akkor is, ha népe hűtlenné válik hozzá (Róm 3,3; 2Tim 2,13).

– Keressünk a gyerekekkel olyan példákat Isten hűségére, amelyről - családi hagyományként - József is tudhatott!

József életében hogyan mutatta meg eddig Isten a hűségét? S hogyan mutatta meg most, Potifár házában és a börtönben?

Olvasd el a történetet, s keresd meg, hányszor ismétlődik az a gondolat, hogy az Úr Józseffel volt! Vajon mért van erre szükség? Keresd meg azt a mondatot is, amely kimondja: hűséges volt az Úr! (21.v.)

– Keressünk más példát is Isten hűségére a Bibliából! Olyat, amelyről József még nem tudhatott, de mi már tudunk! (1Kor 1,9)

Hogyan tapasztalhatjuk meg mi is Isten hűségét az életünkben? (1Thessz 5,23-24; 1Jn 1,9)

* A hűség próbája:

– József Isten hűségére hűségével válaszol. Hűséggel Isten és az emberek felé. Hogyan?

Mire hivatkozik, amikor ellenáll Potifárné csábításának?

A csábítás: kísértés.

Hogy történhet ilyen? Ha Isten hűséges Józsefhez, mért engedi meg, hogy megkísértsék?

A kísértés mindig a hűség próbája egyben. Megerősíti a hitet azáltal, hogy szabad rá nemet mondani (vö. Jak 1,2-3). Még olyan nehéz helyzetben is, amilyenben József volt.

Milyen kísértései lehettek még Józsefnek munkája, szolgálata közben? Keressünk néhány konkrét helyzetet a gyerekekkel! (Lásd a kisiskolások ** Feldolgozását!)

Kísértésnek tekinthető az igazságtalan börtönbüntetés is. Vajon hogyan viseli? Haraggal, lázadással? Lemondással, beletörődéssel? Vagy bizalommal, elfogadással?

Mi adott neki védelmet kísértései közben?

– Te mit tettél volna József helyében,

- ha ekkora vagyonnal kell gazdálkodnod,

- ha ilyen erős szerelmi csábítás ér,

- ha igazságtalanul súlyosan megbüntetnek?

Könnyű rá válaszolni? A kísértésnek ellenállni biztosan nehezebb.

Milyen kísértések fordultak már elő a te életedben?

Meg tudtál-e állni velük szemben? Mi adott ehhez erőt?

Ne feledd, mi naponta felvehetjük a Lélek fegyverzetét, hogy ellene tudjunk állni a gonosznak (Ef 6,13-18), s a Lélek által imádkozhatjuk: „Ne vigy minket kísértésbe” (Mt 6,13).

Egyéb ötletek:

* Szerelmi csábítás:

A gyerekek életkorától függően részletezzük Potifárné és József kapcsolatát! A 13-14 évesekkel egészen mélyen belemerülhetünk a párkapcsolatok, a házasságon kívüli szexuális kapcsolat problémájába, hiszen ez már „veszélyeztetett” korosztály.

József példája az eltérő szituáció ellenére is követhető a gyerekek számára.

De hogyan? Mikor kell elszaladni? Vagy szóba sem lehet állni egy fiúnak egy lánnyal, aki tetszik neki? Nem lehet valaki szerelmes kamasz korában? Meddig szabad elmenni? Mikor kell és hogyan lehet megállni?

Kényes, de a gyerekeket nagyon izgató kérdések ezek. Ne engedjük, hogy az őket felizgató kétes értékű filmek vagy szerelmes regények adják meg a választ! Keressük azt egy őszinte beszélgetésben! (A hitoktató személyes példája, vallomása, baráti odafordulása sokat segíthet.) S keressük a választ a Bibliában (Péld 5, Énekek 8,4)!

* A börtönben:

-- Beszélgezzünk a börtönökről, s a börtönök kapcsán az igazságszolgáltatásról!

Hogyan működik ez ma? Ki és miért kerül börtönbe? Mi előzi meg ezt? Milyen büntetésfokokozatok léteznek? Hogyan néz ki ma egy börtön?

Tudnak-e a gyerekek példát hozni a történelemből börtönbüntetésekre? Milyen volt egy régi börtön? Mikor volt könnyebb a börtönbe zártak sorsa? Ma vagy régebben? Min múlik ez?